

◀ Bordercombinatie met leliebloemige tulp 'Purple Dream' in de hoofdrol.

MIXEN EN MATCHEN, MOOIE COMPOSITIES MET BOLLEN

'De tulp is de diva van bloembollenland',

zegt Jacqueline van der Kloet.

Ze kan het weten, want in haar beplantingsplannen gebruikt ze al ruim dertig jaar veel bolgewassen. 'Tijdens mijn vakopleiding werden vaste planten mijn grote liefde en toen ik daarna ging experimenteren met combinaties kwam er al snel een tweede liefde bij: bollen, aanvankelijk vooral voorjaarsbloeiers.' Haar nieuwste boek is een ode aan beide liefdes.

Ze woont en tuiniert met bevriende vakgenoten op een sfeervolle historische locatie in Weesp, de "Theetuin". Het derde weekend van april staat er in het teken van het "Bloembollenfestijn" en zijn bezoekers welkom om te zien hoe je in een tuin kunt spelen met voorjaarsbloeende bollen. Geen stijve groepen van één soort, maar losse combinaties met vaste planten en heesters. In haar nieuwste boek "Bollenwijzer" heeft ze alle opgedane kennis en ervaring van de afgelopen jaren opgetekend. Alleen al de vele foto's met uitvoerige bijschriften geven voldoende informatie om tuiniers te inspireren om aan de slag te gaan. Bollen bloeien uitbundig en ze vormen in de beplantingsontwerpen van Jacqueline de kers op de taart.

'Indertijd kreeg ik van de toenmalige Nederlandse promotie organisatie bloembollen het aanbod een royale wensenlijst op te stellen om in mijn tuin te gaan experimenteren met combinaties. Dat was niet tegen dovemans oren gezegd! Door jaarlijks de Keukenhof te bezoeken stond mij al aardig voor ogen waarmee ik aan de slag wilde, allereerst bolletjes voor verwildering. Uit mijn aantekeningen koos ik verder een breed sortiment tulpen, narcissen en blauwe druifjes. Toen in de herfst een groot aantal welgevulde kratten was

bezorgd kon ik aan de slag. Zoals ik met vaste planten gewoon was, wilde ik ook de bollen uitplanten in *drifts*, zoals dat in Engeland wordt genoemd. Bij vaste planten komt dit neer op grote en kleinere (kleur)groepen die geleidelijk overgaan in groepen van een andere samenstelling. Voor de bollen had ik vooraf mengsels bedacht om losjes te kunnen uitstrooien tussen de beplanting. Op de plek waar de bollen liggen gaan ze de grond in, kleine bolletjes in groepjes. Ik noem het de 'pepernootmethode', want strooien met kruidnootjes bij het Sinterklaasfeest komt op hetzelfde neer. Voor het planten van grote bollen zoals tulpen, narcissen *Allium* en *Camassia* is een bollenpoter met lange steel handig, dat scheelt bukken. Afdekken met grond, klaar!

Het eerste experiment was heel spannend, hoe zou het uitpakken? De bloei begon al in februari met sneeuwkllokjes en vroege narcissen zoals 'Februari Gold' en duurde tot diep in mei met late tulpen en *Camassia*. Het was één groot kleurenfeest en het overtrof de verwachtingen.' Die grootschalige proef smaakte naar meer: van traditioneel naar eigentijds.

◀ Mix op kleur: tulp 'Juliette' met narcissen 'Waterperry' en 'Yellow Cheerfulness'.

Tekst: JULIA VOSKUIL
Foto's: JACQUELINE VAN DER KLOET

◀ Voor meerjarenbloei zijn verwilderingsbollen een goede keus.

◀ Kennismaking met mixen en matchen op de Keukenhof.

BOLLENMEVROUW

Jacqueline: 'Ik ging mij verder verdiepen in het omvangrijke sortiment bloembollen, dat door selectie en veredeling voortdurend groeit. Het is dan de kunst om de sterkste en meest geschikte soorten te kiezen voor gemengde combinaties. Die werden van lieverlee mijn ontwerpspecialiteit. In de jaren dat ik vernieuwende combinaties voor de Keukenhof mocht ontwerpen, maakte een groot publiek kennis met de methode van mixen en matchen en raakten veel bezoekers enthousiast. Het duurde niet lang of het bracht mij de hele wereld over voor tal van opdrachten, al dan niet projectmatig en vaak in samenwerking met anderen. Zo kreeg ik bekendheid als de "bollenmevrouw". Bij elk beplantingsplan probeer ik een lans te breken voor bollen, want niets is zo hoopvol als het verschijnen van de eerste sneeuwkllokjes in januari, gevolgd door vroege krokussen, elegante narcissen en nog veel meer moois. Als wordt aangevoerd dat tulpen stijf zijn, narcissen te geel en dat het allemaal veel werk is, laat ik foto's zien van harmonieuze mixen op kleur en adviseer om met kleine aantallen in slechts enkele soorten te beginnen. Dat geeft een evenwichtig effect. Bevalt het resultaat, dan kunnen in de volgende herfst bollen worden bijgeplant. In een kleine tuin voorkom je een rommelig beeld door te kiezen tussen warme of koude kleuren. In grotere beplantingen is ruimte om met meer kleuren goede overgangen te maken.'

Weinig werk en veel plezier geven sterke winterharde soorten zoals herfst- en winterbloeiers: *Colchicum*, *Cyclamen* en botanische krokussen. Voorin het boek staan lijstjes, bollen voor beginners met foto's waarmee iedereen aan de slag kan. Kleur en kleurencombinaties bepalen voor een groot deel de sfeer. Per kleur zijn combinaties vermeld en afgebeeld. 'Mijn lievelingskleur is blauw, daarvan is een ontwerpje opgenomen in het boek. Voor oranje dat doorgaat als 'moeilijk' of 'niet mooi' heb ik een mix uitgedacht van zomerbloeiende bollen *Crococismia* en *Kniphofia* met bijpassende vaste planten zoals het bronsgroene prairiegras (*Carex testacea* 'Prairie Fire'). Het resultaat bleek verrassend mooi. Om ook in het voorjaar kleur te hebben mengde ik drie tulpencultivars en een sierui in een kruiwagen en strooide die tussen de planten. De mix bestond uit twee oranje tulpen (*Tulipa praestans* 'Shogun' (meerjarig, 40 cm, april-mei) en *Tulipa* 'Ballerina' (langstelig, 70 cm, april-mei) en de witte *Tulipa* 'White Triumfator' (langstelig, 70 cm, mei), plus een witte sierui die kan verwilderen, *Allium nigrum* (80 cm, mei).'

◀ Vernieuwende combinaties op de Keukenhof.

TULPEN IN DE NOORDOOSTPOLDER

TULPENROUTE LANGS 2000 HECTARE BOLLENVELDEN

14 april t/m 7 mei 2023
www.tulpenfestival.nl

DRIE BOERDERIJTUINEN MET VEEL BOLLEN

Open: 10.00 - 17.00 uur
vrijdag 14 - zaterdag 15 - zondag 16 april
vrijdag 21 - zaterdag 22 - zondag 23 april
vrijdag 28 - zaterdag 29 - zondag 30 april
> Overige dagen: op afspraak
> Check vooraf de websites
> Dagarrangement mogelijk

DE STEKKENTUIN

Noordermiddenweg 13 - NL-8311 PZ Espel
www.destekkentuin.nl
+31 (0)630 789 303

PEGASUSHOF

Klutenweg 5 - NL-8314 PB Bant
www.pegasushof.nl
+31 (0)611 912 978

HET ZWALUWHUIS

Zwijnsweg 31 - NL-8307 PS Ens
www.hetzwaluwuis.nl
+31 (0)651 042 971

PARK OF DUTCH DREAMS

Een actueel openbaar project waar duizenden bloembollen in de ontwerpen zijn toegepast ligt aan de zuidoever van de Oude IJssel in Doetinchem. Nederlandse beplantingsexperts zoals Piet Oudolf, Jacqueline van der Kloet, Tom de Witte, Bart Hoes, Climmy Schneider en Nico Wissing maakten deelontwerpen. In maart 2022 gingen 35.000 planten in 200 soorten de grond in, in november de bloembollen. In een paviljoen zijn exposities tuinkunst.
parkofdutchdreams.com

Elegante combinatie in april, geurende damastbloem (*Hesperis matronalis*) en *Allium aflatanense* 'Purple Sensation'.

▲ Oranje projectbeplanting in het voorjaar, een mix van de tulpen 'Ballerina' en 'White Triumphator' tussen prairiegras (*Carex testacea* 'Prairie Fire').

▲ Bloembollenfestijn in de Theetuin, tulp 'World Friendship' met narcis 'Sophie's Choice'.

MEERJARENBLOEI

'Zelfs tuinliefhebbers hebben vaak niet veel kennis van bloembollen. De vraag is ondermeer: welke bollen kunnen in de grond blijven zitten en welke niet? In het boek heb ik hier ruime aandacht aan besteed in 11 hoofdstukken Aan de slag (pag. 77-119). Praktische informatie voor elk seizoen en toepassingen in vele vormen waaronder 'Bollen in het gras'. In mijn eigen grasveldje heb ik vier vroeg bloeiende soorten geplant, 200 knolletjes van elk. In volgorde van bloei (vanaf februari): *Crocus tommasinianus* 'Barr's Purple' (zilverlila), *Crocus sieberi* 'Firefly' (lichtpaars), *Crocus vernus* 'Grand Maître' (lavendelblauw) en *Crocus* 'Yalta' (violetblauw). Het planten was nog een hele klus omdat voor elk knolletje door de zode geprikt moest worden, waarvoor ik een stok met metalen punt gebruikte. Met een beetje geluk zaaien krokussen zich uit en wordt het bloementapijt elk jaar fleuriger. Als je vanaf eind mei wilt kunnen maaien is het belangrijk soorten te gebruiken die voor eind maart bloeien, waarvoor ook *Galanthus*, *Scilla*, *Chionodoxa* en narcisjes zoals 'Jack Snipe' (wit) en de welbekende gele 'Tête-à-Tête' geschikt zijn. Van de tulpen zijn botanische soorten vaak sterk, maar er zijn ook variëteiten met meerjarenbloei. In het boek heb ik ze ingedeeld naar kleur en er is veel keus zoals de namenlijst laat zien (pag. 92, 93). Een 9-tal is afgebeeld, variërend van helder wit ('White Triumphator' tot bijna zwart ('Black Hero').'

In de afsluitende twee hoofdstukken passeren toepassingen in grote projecten de revue, maakt de lezer in woord en beeld kennis met de favorieten van de auteur en worden nuttige adressen genoemd. □

BOLLENWIJZER

Toveren met bollen en vaste planten

Jacqueline van der Kloet

Uitgever: HL Books ISBN 978 90 5615 928 3

hardcover, 240 pagina's - € 25,00

BLOEMBOLLENFESTIJN THEETUIN

14, 15 en 16 april 2023

Ossenmarkt 34

NL-1381 LX Weesp

info@theetuin.nl